

**TC
BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ**

SAĞLIĞIN DEĞERLENDİRİLMESİ DERS KİTAPÇIĞI

DERSİN SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANI

Dr. Öğr. Üyesi Aysun ACUN

2025-2026

İÇİNDEKİLER

1. SAĞLIĞIN DEĞERLENDİRİLMESİ DERSİ	3
1.1. Dersin Tanımı ve Amacı	3
1.2. Dersin Genel Hedefleri	3
1.3. Dersin Eğitim Modeli.....	3
1.4. Dersin Öğrenim Çıktıları	4
1.5. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri.....	4
1.6. Dersin Programdaki Yeri.....	4
1.7. Dersin Değerlendirmesi	4
1.8. Sağlığın Değerlendirilmesi Dersi Haftalık Ders Planı	5
1.9. Sağlığın Değerlendirilmesi Dersi Haftalık Ders Programı.....	7
1.10. Sağlığın Değerlendirilmesi Dersi Kaynak Listesi	8
2. Ekler	9
Ek 1: Ödev Değerlendirme Formu	9

1. SAĞLIĞIN DEĞERLENDİRİLMESİ DERSİ

1.1. Dersin Tanımı ve Amacı

Sağlığın Değerlendirilmesi dersi, hastalara ilişkin veri tabanı oluşturma'nın önemine dayanarak gerek subjektif gerekse objektif verilerle hemşirelik sürecine katkı sağlayan bir fizik muayene dersi'dir. Hemşirelikte sistematik yaklaşımın temeli olan ve kanıta dayalı uygulamalarla geliştirilen hemşirelik süreci için sağlık hikayesinin alınması, fiziksel muayene becerileri, fiziksel değerlendirmeye hazırlık, genel değerlendirme, hemşirelik verilerinin kaydedilmesi ve analizi yorumlamada bilgi, beceri ve davranışları kazandırmak dersi'nin ana amacını oluşturmaktadır.

1.2. Dersin Genel Hedefleri

Sağlığın Değerlendirilmesi dersi ile öğrenci,

- Kapsamlı bir şekilde sağlığı değerlendirme ilke ve tekniklerini bilir.
- Hemşirelikte veri tabanı oluşturma'nın önemini ve sağlık hikâyesinin alınması bilir.
- Fiziksel muayene becerilerini kazanır, fiziksel değerlendirmeye hazırlık yapar.
- Fizik muayene ve hemşirelik bakımı için fizyolojik sistemlerin değerlendirilmesini yapar.
- Sağlığın değerlendirmesi sonucu elde edilen verileri kullanarak hasta/sağlıklı bireyin sağlığını değerlendirir.

1.3. Dersin Eğitim Modeli

Sağlığın Değerlendirilmesi dersinde “**Klasik Eğitim Modeli**” esas alınmaktadır. Klasik eğitim modelinde Bloom'un Taxonomisinden yararlanılarak öğrencilerin, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor düzeyde öğrenmelerinin desteklenmesi önem taşımaktadır. Bu bağlamda;

- ✓ Sağlığın Değerlendirilmesi dersinin temel hedefi, hemşirelik öğrencilerinin bireylerin sağlık durumlarını bütüncül bir yaklaşımla değerlendirebilmeleri için gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını sağlamaktır.
- ✓ İlgili derste hemşirelikte veri tabanı oluşturma'nın önemi, fizik muayene becerileri, bireyin/hastanın fizik muayeneye hazırlanması, baştan ayağa değerlendirme, deri ve eklerinin değerlendirilmesi, göz muayenesi, kulak ve işitme muayenesi, baş ve boyun yapılarının incelenmesi, toraks muayenesi, meme ve aksilla muayenesi, sinir sistemi, kalp ve periferik vasküler sistem, kas, iskelet sistem, abdomen muayenesi, kadın ve erkek dış genital organlarının muayenesi yer almaktadır.

- ✓ Sağlığın Değerlendirilmesi dersi, bireyin/hastanın fizik muayenesi ve veri toplamanın tüm yönlerini kavramayı hedeflemektedir. Bu bağlamda, anlatım ve tartışma, beyin fırtınası ana hatları oluşturmaktadır.
- ✓ İlgili derste, öğrencilerin bilgi düzeyini, anlama becerilerini, eleştirel düşüncelerini temel alan değerlendirme yöntemleri kullanılmaktadır.

1.4. Dersin Öğrenim Çıktıları

- Bireyin/hastanın sağlık öyküsünü alabilir ve kaydedebilir.
- Bireyin bütüncül bir yaklaşımla (baştan-ayağa) fiziksel değerlendirmesini yapabilir.
- Fiziksel değerlendirme için hastanın hazırlığını yapabilir.
- Fizik muayene becerilerini bilir ve uygular.
- Veri toplama yöntemlerini bilir ve uygular.
- Sistemlerin ve organların değerlendirilmesini bilir ve uygular.
- Fizik muayene bulgularını kaydedebilir.

1.5. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Ders yüz yüze verilmektedir. Dersin işlenişinde; PowerPoint sunumları ve derse katılımı artırmak amacıyla soru-cevap, tartışma, beyin fırtınası gibi yöntemler kullanılmaktadır.

1.6. Dersin Programdaki Yeri

Sağlığın Değerlendirilmesi dersi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü müfredatında 1. yarıyıl (SAS130) yer almaktadır. İlgili ders haftada 2 saat teorik olup, 3 AKTS'lik bir derstir.

1.7. Dersin Değerlendirmesi

Sağlığın Değerlendirilmesi dersi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği gereğince devam zorunluluğu olan bir derstir. İlgili dersin değerlendirme kriterleri bir ara sınav (%40), bir ödev notu (%10, öğrenci sayısına göre belirlenecektir) ve bir final sınavı (%50) şeklindedir.

Ara sınav ve final sınavı çoktan seçmeli soruları içeren ve öğrencinin bilgi düzeyini ölçmeyi amaçlayan bir değerlendirmede olup, ödev değerlendirmesi ise bölümün standardize ettiği ödev değerlendirme formu ile yapılmaktadır (Ek 1).

1.8. Sağlığın Değerlendirilmesi Dersi Haftalık Ders Planı

Sağlığın Değerlendirilmesi dersi haftada 2 saat teorik olarak anlatılmaktadır.

HAFTA	DERSİN İÇERİĞİ	ÖĞRETİM ELEMANI
1.HAFTA	• Hemşirelik Süreci kapsamında sağlığı değerlendirme • Fiziksel Muayenenin önemi • Fiziksel muayenenin hemşirelik açısından önemi ve Hemşirenin Sorumlulukları	Dr. Öğr. Üyesi Aysun ACUN
2. HAFTA	• Fiziksel muayenenin amacı • Fiziksel muayene yöntemleri; İspeksiyon, palpasyon, oskültasyon, perküsyon ve olfaksasyon • Fiziksel muayene araçları • Fiziksel muayene pozisyonları • Fiziksel muayenede bireye uygun pozisyon verme gerekliliği • Genel görünüm • Yaşam bulgularının tanınması • Ağrı tanılaması • Antropometrik ölçümler • Baştan ayağa izlem	Dr. Öğr. Üyesi Aysun ACUN
3. HAFTA	• Derinin bölümleri • Derinin fiziksel tanınması ve değerlendirilmesi • Saç, kıl ve tırnakların tanınması ve değerlendirilmesi	Dr. Öğr. Üyesi Aysun ACUN
4. HAFTA	• Gözün anatomik yapısı • Görme fizyolojisi, görme olayı • Göz muayenesi	Dr. Öğr. Üyesi Aysun ACUN
5. HAFTA	• Kulağın anatomik yapısı • Dış kulak yapılarının inspeksiyonu ve palpasyonu • İşitme muayenesi	Dr. Öğr. Üyesi Aysun ACUN
6. HAFTA	• Başın ve boynun inspeksiyon ve palpasyonu • Baş ve boyun yapılarının fizyolojisi	Dr. Öğr. Üyesi Aysun ACUN
7. HAFTA	• Toraks bölgesi ve akciğerlerin tanınmasında subjektif ve objektif veriler • Toraks bölgesi ve akciğerlerin tanınmasında yaşa bağlı farklılıklar • Toraks bölgesi ve akciğerlerin fiziksel muayenesi	Dr. Öğr. Üyesi Aysun ACUN
8. HAFTA ARA SINAV HAFTASI		
9. HAFTA	• Meme ve aksillanın fiziksel muayenesi • Meme dokusunun inspeksiyon ve palpasyonu • Aksillar lenf nodlarının palpasyonu	Dr. Öğr. Üyesi Aysun ACUN
10. HAFTA	• Bilinç ve mental durum tanınması • Kraniyal sinirlerin tanınması • Duyusal ve motor sistem tanınması	Dr. Öğr. Üyesi Aysun ACUN
11. HAFTA	• Kardiyovasküler sistem fiziksel muayene yöntemleri • Kardiyovasküler sistemin tanınmasında yaşam bulguları	Dr. Öğr. Üyesi Aysun ACUN

12. HAFTA	• Batında bulunan sistemler • Abdominal muayene teknikleri • Gastrointestinal sistem ve abdominal değerlendirme	Dr. Öğr. Üyesi Aysun ACUN
13. HAFTA	• Kas iskelet sisteminin fonksiyonları • Kas iskelet sistemi muayenesi • Kas iskelet sisteminde sık görülen semptomlar	Dr. Öğr. Üyesi Aysun ACUN
14. HAFTA	• Kadın genital sisteminin değerlendirilmesi • Erkek genital sisteminin değerlendirilmesi • Kadın ve erkek genital sisteminin fiziksel muayenesi	Dr. Öğr. Üyesi Aysun ACUN
FİNAL SINAVI HAFTASI		

1.9. Sağlığın Değerlendirilmesi Dersi Haftalık Ders Programı

**T. C. BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ SAğLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ 2025-2026 EğİTİM-ÖğRETİM YILI GÜZ DÖNEMİ
(SAS 130) SAğLIğIN DEğERLENDİRİLMESİ DERSİ PROGRAMI**

DERS TARİHLERİ	KONULAR	DERSLİK
10 Ekim 2025 Cuma		
08.00-10.00	Dersin tanıtılması- Programın açıklanması Hemşirelik Bakımında Veri Tabanı Oluşturmanın Önemi	B1-010
17 Ekim 2025 Cuma		
08.00-10.00	Fiziksel Değerlendirme İçin Hazırlık Bireyin Genel Değerlendirilmesi Fiziksel Değerlendirme Becerileri	B1-010
24 Ekim 2025 Cuma		
08.00-10.00	Deri, Saç, Tırnak ve Sağlı Derinin Muayenesi	B1-010
31 Ekim 2025 Cuma		
08.00-10.00	Gözün Anatomik Yapısı, Gözün Fizyolojisi, Görme Olayı Göz Muayenesi	B1-010
07 Kasım 2025 Cuma		
08.00-10.00	Kulak ve İşitme Muayenesi	B1-010
14 Kasım 2025 Cuma		
08.00-10.00	Burun, Sinüsler, Ağız Farenks ve Boyun Muayenesi	B1-010
21 Kasım 2025 Cuma		
08.00-10.00	Toraks ve Akcięer Muayenesi	B1-010
05 Aralık 2025 Cuma		
08.00-10.00	Meme ve Aksillanın Muayenesi	B1-010
12 Aralık 2025 Cuma		
08.00-10.00	Sinir Sistemi Muayenesi	B1-010
19 Aralık 2025 Cuma		
08.00-10.00	Kalp ve Periferik Vasküler Sistem Muayenesi	B1-010
26 Aralık 2025 Cuma		
08.00-10.00	Abdomen Muayenesi	B1-010
02 Ocak 2026 Cuma		
08.00-10.00	Kas İskelet Sistem Muayenesi	B1-010
09 Ocak 2026 Cuma		
08.00-10.00	Kadın Dış Genital Organlarının Muayenesi	B1-010
16 Ocak 2026 Cuma		
08.00-10.00	Erkek Dış Genital Organlarının Muayenesi	B1-010

➤ 22-30 Kasım 2025 tarihleri arası ara sınav (vize) haftasıdır.

1.10. Sağlığın Değerlendirilmesi Dersi Kaynak Listesi

- Aslan, FE. Sağlığın Değerlendirilmesi ve Klinik Karar Verme, 1. Baskı, Akademisyen Kitabevi, 2021.
- En, N. Sağlık Tanılaması ve Fiziksel Muayene, 4. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, 2021.
- Görgülü, RS. Hemřireler için Fiziksel Muayene Yöntemleri. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi, 1. Baskı, 2014.

2. Ekler

Ek 1: Ödev Değerlendirme Formu

T.C. BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ	ÖDEV DEĞERLENDİRME FORMU	Doküman No:
		İlk Yayın Tarihi:
		Revizyon Tarihi:
		Revizyon No:
		Sayfa:

Eğitim-Öğretim Dönemi:	
Bölüm/Anabilim Dalı:	
Dersin Kodu ve Adı:	
Dersin Sorumlu Öğretim Üyesi:	
Öğrencinin Adı Soyadı:	
Ödev Teslim Tarihi:	

ÖN KOŞUL: Benzerlik (İntihal) oranı %30'un üzerinde olan ödevler değerlendirmeye alınmayacaktır.			
1. ÖDEVİN BÖLÜMLERİ		Puan	Aldığı Puan
1.1.	Ödevin tüm bölümleri (Kapak, Başlık, İçindekiler, Genel Bilgiler ve Kaynaklar) hazırlanmıştır.	20	
1.3	Ödevin Başlık, Genel Bilgiler ve Kaynakları hazırlanmıştır.	15	
1.4	Ödevin Başlık ve Genel Bilgileri hazırlanmıştır.	10	
1.5	Ödevin sadece genel bilgileri hazırlanmıştır.	5	
2. ÖDEVİN BİÇİMİ			
2.1	Ödev yeterince iyi tam oluşturulmuş ve okuyucu gerekli bilgilere erişebiliyor, rahatça okunabiliyor	20	
2.2.	Ödev kısmen düzenli oluşturulmuş, okuyucu gerekli bilgilere erişebilmekte sıkıntı çekiyor	10	
2.4.	Ödev düzensiz oluşturulmuş okuyucu bilgilere erişmekte sıkıntı çekiyor, bağlantısız ve düzensiz çalışmalar mevcut	0	
3. GENEL BİLGİLERİN DÜZENİ			
3.1	Genel bilgiler giriş, gelişme ve sonuç sıralamasıyla yazılmıştır.	10	
3.3.	Giriş, gelişme ya da sonuçtan sadece biri yazılmıştır.	5	
4. İÇERİK			
4.1	Konunun içeriği tam ve doğru tanımlanmış, yeterince iyi düzeyde ele alınmıştır.	20	
4.2	Konunun içeriği doğru tanımlanmış, yeterli düzeyde ele alınmıştır.	15	
4.3	Konu içeriği tanımlanmış, ancak yeterli düzeyde ele alınmamıştır.	10	
4.4	Konu içeriği ele alınmamıştır.	5	
5. REFERANSLAR (KAYNAKLAR)			
5.1	Son 5 yılda yayınlanmış, en az 10 (İngilizce ve Türkçe) bilimsel kaynak kullanılmıştır.	20	
5.2.	Kaynaklar bilimsel içerikle uygundur.	15	
5.3	Kaynaklar sayı ve içerik olarak en az 5 ve altındadır.	10	
5.4	Kullanılan kaynaklar bilimsel içerikle bağdaşmamaktadır.	5	
5.5	Kaynak kullanılmamış, atıflar gösterilmemiştir.	0	
<i>*Bilimsel Kaynak olarak makale (hakemli dergilerde yayınlanmış), kitap ve resmi kurum ve kuruluşların siteleri (Örn. DSÖ, TÜİK, Sağlık Bakanlığı gibi) kullanılmalıdır.</i>			
6. TESLİM			
6.1	Ödev hazırlanma aşamasında danışmanlık alınmıştır.	5	
6.2	Ödevi zamanında teslim edilmiştir.	5	
6.3	Ödevi zamanında teslim edilmemiştir.	0	
Toplam		100	